

om at udsætte Salget af disse Gaarde til 1909. Spørgsmaalet om at sælge disse to Gaarde som samlet Ejendom har slet ikke været drøftet i Udvalget, og jeg tror at kunne gaa ud fra, at Grunden dertil har været, at Udvalget ikke har fundet nogen som helst Anledning dertil. Det er jo ikke den Slags Landbrug, disse meget store Landbrug paa 700—800 Tdr. Land, som svare sig bedst nu for Tiden, og som der er Rift om, men naar vi desuagtet mene, at der skulde gøres Forsøg paa at sælge nogle af disse Jorder, mene vi, det skulde ske i Form af passende Parceller. Vi ønske ikke, at Salget af disse to Gaarde skal udsættes til 1909, uden at der blev gjort et Forsøg paa at sælge 200 à 300 Tdr. Land fra hver Gaard i Parceller fra 6—10 og 20—30 Tdr. Land. Det kan jo være, at man ikke kan opnaa Salg af disse Parceller, som Udvalget har tænkt paa, men naar Salget eventuelt har fundet Sted, mener Udvalget, at det vilde være rigtigt og fornuftigt at grundforbedre de tilbageblevne Arealer ved Dræning. Det er nemlig en stor Mangel ved disse Jorder, at denne Grundforbedring ikke har fundet Sted, og vi mene, at selv om det vil medføre en ret betydelig Udgift, vil det alligevel svare sig, idet Gaardene derved ville faa en fuldt ud saa meget større Værdi som den Udgift, det vil medføre. Endvidere foreslaas det her at bemyndige Landbrugsministeriet til i Forpagningstiden at sælge Parceller saaledes, at Forpagterne faa en forholdsvis Nedsættelse af Forpagtningssafgiften. Jeg glemte før, da jeg omtalte, at Gaardene skulde grundforbedres ved Dræning, at sige, at paa Grund deraf mener Udvalget, det er rigtigt, at Gaardene forpagtes bort i et længere Tidsrum. Vi mene, at naar Gaardene kunne bortforpagtes i 2 Driftsrotationer, vilde Forpagterne bedre kunne paatage sig at svare Renter og Afdrag af det Laan, som det vil være nødvendigt at optage til denne Grundforbedring. De tre Ændringsforslag, som ere stillede af Udvalget, gaa ud paa at bringe Forslaget i Overensstemmelse med de Udtalelser, jeg her har fremsat.

Under Forhandlingerne i Udvalget har der været fremsat Forslag om at bemyndige Landbrugsministeriet til at overdrage ca. 120 Tdr. Land af Hovedgaarden Faurholm til et Konsortium paa 12 à 16 Arbejderfamilier, naar dette Konsortium vilde forpligte sig til at drive nævnte Areal i Fællesskab. Naar Venstre i Udvalget har fremsat dette Forslag og havde ønsket en

saadan Bestemmelse indført i Loven, er det selvfølgelig ikke sket, fordi vi tro paa, at en saadan Driven Jord i Fællesskab er fornuftig og praktisk gennemførlig. Jeg ser nærmest derpaa som noget, man kan tale og skrive om, men hvis det skal gennemføres i Praksis, tror jeg, Skavankerne derved meget hurtigt ville vise sig. Men det kan jo være, at jeg tager fejl, det er jo menneskeligt at tage fejl, og maaske have Socialdemokraterne Ret i, at de ved Fællesdrift af Jorden vilde opnaa store og gode Resultater. For imidlertid at komme til Klarhed derover, synes det mig, det var rigtigt, at der blev gjort et Forsøg. Og ved dette Forslag, som vi have fremsat i Udvalget, have vi villet opmuntre og opfordre Socialdemokraterne til at gøre et saadant Forsøg. Der vilde jo, hvis en saadan Fællesdrift blev indført paa ca. 120 Tdr. Land, kunne forsøges med mange af de Tanker, som Socialdemokraterne ved forskellige Lejligheder have gjort sig til Talsmænd for. Der vilde jo ikke blot her kunne forsøges med Fællesbrug af Maskiner, men der vilde ogsaa kunne indføres fælles Husholdning, og der vilde kunne prøves med Normalarbejdsdagen, hvorledes den vilde virke, naar den blev gennemført ude i Landbruget. Jeg synes, det kunde have sin store Interesse, at Socialdemokraterne fik Lejlighed til at gøre disse Forsøg og vise, om der virkelig er det deri, som de mene, der er. Jeg beklager derfor, at den højtærede Minister har modsat sig dette Forslag. Jeg tror, det vilde have haft sin Betydning, om vi her kunde have vedtaget et Forslag, som var en Opmuntning, en Opfordring til Socialdemokraterne om at tage fat og vise os, hvad de kunde drive ud af Fællesdrift. Da den højtærede Minister imidlertid har modsat sig Tanken, have vi anset det for unyttigt at fastholde Forslaget, men jeg maa dog tilføje den Bemærkning, at derfor er det ingenlunde udelukket, at Socialdemokraterne kunne gøre et saadant Forsøg. Socialdemokraterne raade jo over ret betydelige Magtmidler, ogsaa hvad den nødvendige Kapital angaar, der skulde til for at købe saadan en Landejendom, og desværre er jo Prisen paa saadanne Landejendomme ikke stor for Tiden, saa hvis de virkelig nære et stærkt Ønske om at faa et saadant Forsøg gennemført, vilde de godt kunne gøre det trods det altsaa, at vi ikke ved denne Lejlighed faa Anledning til at overlade dem Jorden til en billig Pris. Den Afgift, vi mente, der skulde svares, skulde nemlig